

Še popolnoma v tradiciji. Poligonalno zaključen prezbiterij, sosvodnice, ban-
a, nad tem eno nepravilno 8koten konkavno poligonalno štukoran okvir.

3 rokokojski zanemarjeni slabi oltarji. Odličen veliki oltar - rokoko, s kril-
nimi duplinami in napre postavljenimi svedrastimi stebri, polihromorani. Nad
figuro sv. Lenarta napis: Petlte SanCtVs LeonhardVs VoBIs Magnopere patroVina
bItVr (1764) V nišak sta ležeča Janez Nep. in sv. Frančišek -sav.

V sev. str. oltarju (dobra slika sv. Doroteje).
Križev pot zelo porpadel, sicer pa dobro delo 2.pol.18.stol. Med domačimi sli-
kari prihaja v poštev edino Čebelj. Ali pa kak avstr. provincialec po Maulper-
tschu. Vel.oltar delo Sartorija.

Stele, LXXXI, 9.8.1950, str.37-38.

STRAŽE PRI MISLINJI (STRASCHER)

Podružnica, posvečena sv. Lenartu.

Skoraj pravilno orientirana cerkev, ki stoji na prelazu v n.v. 607m, kjer
je razvodje med dravskim in savskim porečjem.

Viri in literatura -: Farna kronika; M.Zadnikar :Zapiski 29/1954.

Karakteristika: Cerkev enotne gradnje sestavljajo: prizmatičen zvonik, s st-
ranskima odprtima lopama, pravokotna laja z enako visoko severno kapelo s
poševnimi vogali, enako širok in visok, skoraj 3/8 zaključen prezbiterij
(poševnici sta nekoliko krajši) ter na jugu prizidana pritlična zakristija.
Gradnja je kamenita, ometana; streha enotna, škrljeva; kapela oblikuje majhen
stolpič: zvonikova čebulasta, z vitko piramido, škrljeva; obeh lop pultasta,
škrljeva. Cerkev je povprečnega videza in enotnega koncepta, toda večfazna.

Zunanjščina: Je brez talnega zida in s konkavnim napuščem, preprosta in brez

Členitev. Zvonik ima v pritličju tri ppk prehode, več pp svetlobnih rež, ppk zvonave line in profiliran fabion. Opazni so sledovi opečno-rdeče naslikane stebriščne arhitekture in okenskih bordur. Obe lopi imata le zahodni steni s pp okencema. Zvonice pokriva križni obok. Glavni portal je ppk, s profilirano preklado, katere deloma zakriva zvonikova stena, iz česar sledi, da je zvonik prizidek. Originalne vratnice so iz srede 18. stoletja. Ladjo osvetljujejo preprosta pp in lunetasta okna s stopničastim ostenjem, v južni steni pa ima pp portal s profilirano preklado in sledjo piramidaste strehe. Kapelo kot prizidek 18. stoletja členijo lizene in osvetljujejo pp okna s stopničastim stenjem, katere zaključujejo lunetasta polja. Presbiterij osvetljujejo pp okna z lunetami v južni in obeh poševnih stenah, v zaključni pamokrogla lina z pp poljem. Zakristija je bp.

Notranjščina: Tlak v ladji je cementen, v presbiteriju pa marmornat. Zidana empore počiva na dveh toskanskih stebrih in banji sosvodnicami. Vhod nanjo je z dšne. Ladjo členijo pelslopi z ogredjem, pokriva pa banja s tremi pari sosvodnic. Slavolok je potlačen, členjen. Presbiterij ošteka ogreje, počivajoče v zaključnem delu na štirih pilastrih, sicer pa na dveh cofastih konsolah, pokriva pa ga banja s sedmimi sosvodnicami. Kapelin slavolok z xxtunja krasi v ostenju ločnega dela štuk v obliki baročnega cvetja iz ca 1750. Kapelo spremlja profilirana greda, pokriva banja in zaključek s paroma sosvodnic, krasi pa po obeh oprogah in sosvodničnih robovih enaki štuk kot slavolok. Zakristijski portal je pp, z robom in profilirano preklado. Zakristija ima cementen tlak, pokriva pa jo križni obok.

Oprava: Glavni oltar ima marmornat suppedanij, sarkofagesto menzo, podstavke s prehodnima lokoma in nastavek s parom gladkih in parom uvitih, kompozitnih stebrov, katerih drugega krasi v spodnjem delu motiv piščali. Stebri nosijo razgibana, golčasta kosa ogredja, povezana z lokom. Krili oblikujeta par pilastrov in par slopcov, ki počiva na volutasto uvitem podstavku ter npi kos golčastega naklada. Skromno razviti ušesi sta školjka-

sti. Krili zaključujeta razgibana segmenta. Atiko oblikujeta razgibana slopa, povezana z lamrekinasto okrašenima volutama in kartuša ter frankirana z dvema paroma volut. Istočasen tabernakelj nosijo štiri volute, krase pa štirje angeli svečonosci. Osrednjo konveksno-konkavno zaključeno nišo krona kartuša s kronogramom. Petlita SanCtVs LeonardDVs Vobis Magnopere pãtrocInabItVr. V njej je kip Lenarta na oblakih v gloriiji Žarkov in puttov. V stranskih nišah sta ležeča Janez Nepomuk in Franc Ksaverij, a atiki je MB v gloriiji Žarkov, oblakov in glav. Na vseh primernih mestih se pojavlja jo put. Istočasna so tudi štirje leseni svečniki in železna kovana ograja okoli oltarja. Po kroniki je oltar Sartorijevo delo iz leta 1774. ter je srednje dobro ohranjen. Oltar je kvaliteten izdelek v originalni pozno-baročni rjavo-zlati polihromaciji.

Desni stranski oltar je čeden, rokokojski. Ima trapecasto menzo, prostorno razgibano predelo, atektonski nastavek z volutama in rokokojskimi ušesi ob strani, ter usločeno golšasto ogredje. Atika je replika nastavka. Tabernaklja ni. V nastavku so kipi Florjana z Barbaro in Katerino, v atiki Mihaela's hudobcem. Čedno in kvalitetno delo je iz ca 1770 in menda tudi Sartori. Levi stranski oltar je cofasta ponovitev desnega, le da je skromnejši ter ima dobro opl. sliko ppu formata sv. Doroteje iz konca 18. stoletja. v nastavku in Miklavžev kip v atiki.

Oltar v kapeli je poznobaročen. Kamenita menza je sarkofagična, podstavek in predela stopata ob njej v prostor. Slednjo krasi školjkovina in rokokojsko cvetje. Baldahinasti tabernakelj je mlajši bel in ne spada na oltar. Nastavek nosita dva para stebrov (zunanjí ima prstan) in par slopov, golšasto, razgibano ogredje, ob katerem pada draperija, nad njim pa slopa z po dvema volutama, katera povezuje volutasta -baldahinska pasica v lambrekini. V ospredju nastavka je pp opl. slika MDS, katero nosijo oblaki in dva angela krasi pa cofasta pentlja. Ob strani stojita Joahim in Ana, v atiki pa je Žarkovna gloriija brez Marijinega srca. Oltar s prvotno polihromacijo je

dobro delo iz 3/4 18. stoletja.

Vsi svečniki so pločevinasti in bp. Vsa oprava je istočasna, razen nekoliko mlajšega levega oltarja.

Prižnica je povprečno poznobaročno delo z baldahinom, ki je verjetno še iz 18. stoletja.

Orgljé so neorenesančno delo iz leta 1905.

Križev pot je originalno opl. delo iz ~~zak~~ prve polovice 19. stoletja, ki pa je že precej pokvarjeno (ledirano in zasigano).

Neogotske klopi so enake onim pri farni cerkvi.

Zakristijska omara je preprosto poznobaročno delo, enako tudi oba klečalnika.

Oprema: Lesteneč je košaste oblike ter glažutarsko delo 1. polovice 19. stol.

Ovalna slika opl. neznanega škofa je povprečno baročno delo 18. stoletja.

V zakristiji je neorokokojski kelih, beneški misal iz 1. 1732, in baročna monštranca.

Od paramentov je omeniti srebrno tkano dalmatiko in zlato tkano zeleno dalmatiko, ki sta baročno dobe.

Tu sta tudi lesena kipa Luke in Marka, dobti leseni baročni deli brez polihromacije; verjetno iz prižnice. Plastiki sta vredni ohranitve.

Zvonik: Ima v nadstropju kamenit obok. Tu leži zadnja postaja križevega pota, ki je že zelo prpadla ter slika mučenice z mečem in sádrom ter cvetjem v laseh, ki je iz prve polovice 19. stoletja, in tudi že v slabem stanju.

Zvon je gotski, brez letnice ali ornamentike ter z napisom: O rex glorie Xte veni in pace et invoce sancti Ulrici amen. Pisava je gozška minuskula.

Podstrešje: Oboki ladje so opečni, prezbiterja in kapele, ki je jasen prizidek, pa kameniti. Ladja ne kaže sledov povišanja ali prvotnega ravnega stropanja in je torej morala biti obokana ob priliki same izgradnje.

Resume: Cerkev kaže enotno gradnjo 17. stoletja (po kroniki iz leta 1652), ~~ker iz sredine 18. stoletja.~~ medtem ko je zakristija istočasna. Oprava je

iz tretje četrtine 18.stoletja, razen levega oltarja, ki je iz konca 18. stoletja in prižnice, ki je morda že iz 19. Zvon je iz Dovž. Ladjin obok je sicer opečen, vendar istočasen, ali pa je imel prednika. Okolica: Cerkev je brez obzidja. Pod njo so podrli cerkovnikovo hišo, ki je imela na nosilnem tramu letnico 1763.

Konservatorske opombe: Cerkev je potrebna obnove, posebno zunanjščina, medtem, ko je streha še dobra. Portale je treba uvrstiti, opravo pa očistiti. Razpoke v stavbi so nastale ob priliki neke eksplozije, a se ne širijo.

Registerske opombe: Dosedanji vzdrževalni stroški objekta so bili kriti od njegovega lastnika. Vložna štev. 5, k.o. Št. Ilj, parc. štev. 5.

Ostalo:

Opombe: Po farni kroniki je bila v glavnem oltarju slika opl. sv. Lenarta, na zvoniku pa letnica 1652, ki pa ju ni več.

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1962.